

چطور خود شناسی
باعث خداشناسی می شود ؟

مؤلف:

حجت الاسلام والمسلمین
ابراهیم ارشادی

سرشناسه	: ارشادی، ابراهیم، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام	: چطور خودشناسی باعث خداشناسی میشود/ مولف ابراهیم
پدیدآور	: ارشادی.
مشخصات نشر	: تهران : صبا، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۶۴ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۰۳۴-۵۷-۷
وضعیت فهرست	: فیها
نویسی	
موضوع	: خودشناسی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Self-perception -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: نفس -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Spirit -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: خداشناسی (اسلام)
موضوع	: God (Islam) -- Knowableness
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ BPT۵۰/۴ الف چ ۶
رده بندی دینی	: ۶۳/۲۹۷
شماره	: ۵۴۷۸۲۳۲
کتابشناسی	

نام کتاب : چطور خودشناسی باعث خداشناسی میشود

مؤلف : ابراهیم ارشادی

شمارگان : ۵۰۰ نسخه

چاپ اول : زمستان ۹۷

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۰۳۴-۵۷-۷

ناشر : انتشارات صبا

ناصر خسرو کوچه حاج نایب پلاک ۱۷ - ۳۳۹۲۴۵۶۰ - ۳۳۹۰۵۳۳۸

قیمت : ۱۰۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۷	 مقدمه ویراستار
۱۲	 منابع مقدمه ویراستار
۱۵	 بخش اول: کلیات
۱۵	 فصل اول: هدف از خلقت، شناخت خدای متعال است
۱۸	 فصل دوم: نزدیک ترین راه شناخت خداوند، خودشناسی است
۲۰	 فصل سوم: منظور از خودشناسی چیست؟
۲۱	 فصل چهارم: توحید ذاتی روح یا نفس
۲۵	 فصل پنجم: فرق روح و نفس و عقل و قلب
۲۷	 فصل ششم: روح مادی نیست
۲۹	 فصل هفتم: روح غذا می‌خواهد
۳۳	 فصل هشتم: روح، قوا و لشکر دارد
۳۵	 فصل نهم: خودشناسی، باعث توحید ذاتی و صفی ذاتی می‌شود
۳۶	 فصل دهم: توحید ذاتی و صفاتی و افعالی یعنی چه؟
۳۸	 فصل یازدهم: توحیدات سه گانه در نماز
۳۹	 فصل دوازدهم: نکته مهم در مورد توحید ذاتی
۴۱	 فصل سیزدهم: معنی قرب به خداوند سبحان
۴۲	 فصل چهاردهم: آدم اگر گناه نکند، چه می‌شود؟
۴۵	 بخش دوم: نکات و روایات
۴۵	 الف) نکات
۵۷	 ب) روایات

www.ketab.ir

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلاه و السلام على سيدنا محمد و

آله الطاهرين و اللعنه على اعدائهم اجمعين.

مقدمه ویراستار

کتاب حاضر در ارتباط با خودشناسی و معرفت نفس می‌باشد. در زمینه علم النفس عرفا و شمنان اخلاق، مباحث متنوع و گوناگونی داشته‌اند. از علمای معاصر نیز حصرت علامه ابوالفضائل حسن‌زاده آملی^۱ به مبحث نفس پرداخته و آثار نفیست^۲ ارائه داده‌اند همچون: ترجمه و شرح اشارات و تنبیهات بوعلی سینا^۳ و معرفت نفس^۴.

در اهمیت معرفت نفس و خودشناسی و بیان ثمرات آن لازم است گویم که خودسازی و سیر و سلوک بدون آن متعسر و حتی متعذر می‌باشد. از ثمرات دیگر معرفت نفس که موضوع کتاب حاضر می‌باشد، خداشناسی و معرفت به خالق است. کسی که خویشتن را چه در این دنیای ستمانی و چه در بُعد روحانی و نفسانی بشناسد، با نظم و ظرایف و پیرایه‌های خویش آشنا شده و از طریق برهان نظم پی به وجود خالق می‌برد زیرا که «ما فی الارض الا بامر الله»^۵.

۱. در کتاب حاضر نیز جناب حجت الاسلام و المسلمین ارشادی از کُتب علامه حسن‌زاده آملی استفاده کرده و به آن‌ها، در برخی موارد ارجاع داده‌اند.

۲. نمط سوم کتاب مذکور در ارتباط با نفس می‌باشد که بنده توفیق تلقذ آن را در خدمت جناب استاد محمدحسین حشمت‌پور در مدرسه آیت الله بروجردی (خان) در شهر قم داشته‌ام.

می‌دهد که هر نظمی دلالت بر ناظم می‌کند و هر قدر که نظم بیشتر و بالاتر و بالاتر باشد، علم و قدرت و حکمت ناظم بالاتر و عمیق‌تر شناخته خواهد شد.

در ارتباط با نفس لازم میدانم مطرح کنم که: آدمی مرکب از دو چیز می‌باشد: یکی بدن ظاهری که آن را جسم و تن و دیگری نفس که آن را روح و جان یا عقل و دل نامند.

روح در هر مملکت تن به منزله سلطان است و اعضاء و جوارح؛ لشکریان و خدمتگزاران هستند که هر کدام وظیفه‌ای مشخص و معین دارند؛ از میان قوای انسان چهار قوه فرماندهی و مدیریت مملکت تن را به عهده دارند و سایر قوا زیر دستن و مأمورین این چهار قوه می‌باشند؛ آن چهار قوه عبارتند از:

قوه عاقله، قوه شهویه، قوه غضبیه، قوه وهمیه، این چهار قوه همیشه در حال جنگ و غلبه بر یکدیگر هستند و منافع و منافع هم قوه عاقله می‌باشد که مانع سایر قوا می‌شود از اینکه آثار خود را به ظاهر رسانند و سه قوه دیگر با هم نزاعی ندارند.

برای هر کدام از این قوای چهارگانه فضائل و رذایلی است که علماء اخلاق در کتب خود بیان نموده‌اند.

واکاوی معنای نفس از نظر لغت نیز اهمیت داشته و در تعیین حدود و ثغور آن به کار آید. در ذیل نظریات برخی از اهل فن آورده می‌شود:

در لسان العرب آمده است که: «نفس به معنای روح است، ابن سیده گفته است که: بین روح و نفس فرق است».^۱ و در صحاح آمده است که: «نفس همان روح می باشد و گفته می شود که نفس خارج شد... همچنین نفس به معنای جسد هم به کار رفته است».^۲

«ذَنَنْ - نَفْسًا وَ نَفَاسِيَّةً بِالْشَيْءِ»: آن چیز را گرامی داشت، «علی فلان بخیر»: بر شانس و اقبال خوب او حسادت کرد، «نَفَسٌ - نَفَاسَةٌ وَ نَفَاسًا وَ نَفُوسًا وَ نَفَاسًا»: نفس و با ارزش بود. «النَّفْسُ - مَصٌّ، ج انْفُسٌ وَ نُفُوسٌ»: روح، روان.

این کلمه با معنای ذکر شده: نث بکار می رود مانند «خَرَجَتْ نَفْسُهُ»: روح از بدنش بیرون رفت، جسد بدان، انسان که در این صورت کلمه مذکر بکار برده می شود مانند: «جَنَسَ عَشْرَ نَفْسًا»: پانزده نفر انسان دارم، چشم، خون، همت، عزت، بزرگی، اراده، رای، عیب، کیفر، آب؛ «نَفْسُ الْأَمْرِ»: حقیقت امر؛ «النَّفْسَانِيَّ» - آنکه به نفس و عقل است؛ «عَالَمٌ أَوْ طَيِّبٌ نَفْسَانِيَّ» دانشمند یا پزشک روان شناس

۱. «النَّفْسُ: الرُّوحُ»، قال ابن سیده: و بینهما فرق لیس من غرض هذا الكتاب» ابوالفضل جمال الدین محمد بن مکرم ابن منظور، لسان العرب، ج ۶، ص ۲۳۳.

۲. «النَّفْسُ: الرُّوحُ». يقال: خرجت نَفْسُهُ... وَ النَّفْسُ أَيْضاً: الجَسَدُ» اسماعیل بن حماد جوهری، الصحاح - تاج اللغة و صحاح العربیة، ج ۳، ص ۹۸۴.

۳. فؤاد افرام، بستانی، فرهنگ ابجدی، ص ۹۲۶.

کتاب حاضر اثر فاضل فرهیخته جناب حجت الاسلام و المسلمین ابراهیم ارشادی می باشد که در زمینه معرفت نفس و ارتباط آن با خداشناسی می باشد. علاوه بر کتاب حاضر، کتابی دیگر با عنوان «مخالفت و هابیت با قرآن و سنت (عقاید عجیب و هابیه‌ها)» نگاشته اند که آن نیز توسط حقیر عطفه‌آزایی و ویراستاری گردیده است.

در متن حاضر ویرایش فنی مانند کنترل پاراگراف بندی و ویرایش زبانی - ساختاری مانند رفع خطاهای دستوری و ویرایش محتوایی مانند توضیح پاراگراف‌های صورت گرفته است.

ویرایش به سبب نام و ترتیب و در برگیرنده معانی دو مصدر پیراستن و آراستن است.^۱

دکتر حسن ذوالفقاری معتقد است پس از پایان کار هر نوشته‌ای، باید سه نوع ویرایش روی آن صورت گیرد تا آن رشته از هر نظر پالایش شود:

۱. ویرایش فنی؛

۲. ویرایش زبانی - ساختاری؛

۳. ویرایش تخصصی یا علمی یا محتوایی.

بدون شک، اگر هر نوشته‌ای قبل از انتشار عمومی، این سه مرحله ویرایش را پشت سر بگذارد، به نوشته‌ای تبدیل می‌شود که به چشم دهن، وقت و جیب خواننده احترام گذاشته است.

۱. حسن ذوالفقاری، راهنمای ویراستاری و درست‌نویسی، ص ۱۳.

از بایسته‌های ویرایش متون، نمونه‌خوانی می‌باشد. نکته خیلی مهمی که در نمونه‌خوانی باید به آن توجه کرد، این است که بهتر است کار نمونه‌خوانی را شخص دیگری غیر از نویسنده کتاب انجام دهد. چون بارها این مطلب را از نویسندگان مختلف شنیده‌ام که چون خودشان، نویسنده متن بوده‌اند، بعضی از جمله‌های کتاب، به جای چشم‌شان، به طور ناخودآگاه با ذهن‌شان مرور می‌شود و بنابراین بسیاری از غلط‌های تایپی کتاب را نمی‌بینند.^۱

وَ آخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.^۲

۱. پایگاه اطلاع‌رسانی <http://ecdcenter.ut.ac.ir> به نقل از کتاب «راهنمای

ویراستاری و درست‌نویسی».

۲. یونس: ۱۰/۱۰.